

Opis seminariów – moduł reumatologiczny

1. Ból w narządzie ruchu w wieku podeszłym – gościec, zwyrodnienie czy reumatyzm tkanek miękkich?

W zakresie wiedzy:

Uczestnik będzie potrafił odróżnić dolegliwości i objawy choroby zapalnej, zwyrodnieniowej i zmian w tkankach miękkich okołostawowych.

Uczestnik zrozumie różnice w patofizjologii tych grup chorób narządu ruchu, które rzutują się na ich diagnostykę i leczenie.

Uczestnik będzie wiedział, dlaczego postępowanie terapeutyczne w wymienionych chorobach wymaga odmiennego podejścia u osób w wieku podeszłym i będzie potrafił wykorzystać to w praktyce.

Uczestnik zrozumie różnice w patofizjologii tych grup chorób narządu ruchu, które rzutują się na ich diagnostykę i leczenie.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie potrafił odróżnić dolegliwości i objawy choroby zapalnej, zwyrodnieniowej i zmian w tkankach miękkich okołostawowych.

Uczestnik będzie potrafił odróżnić przypadki wymagające dalszej diagnostyki i wdrożenia złożonej farmakoterapii (choroby zapalne) od przypadków nie wymagających dalszej diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej oraz wdrożenia rehabilitacji i działań profilaktycznych (choroby niezapalne)

2. Farmakoterapia bólu w chorobach narządu ruchu w wieku podeszłym – monoterapia czy terapia skojarzona, działania niepożądane i radzenie sobie z nimi, ryzyko uzależnienia.

W zakresie wiedzy:

Uczestnik zrozumie, że leczenie farmakologiczne bólu narządu ruchu u seniorów różni się od leczenia u osób młodych i zna jego specyfikę.

Uczestnik będzie wiedział, jakie problemy w medycynie bólu wiążą się ze współwystępowaniem chorób i stosowaniem licznych leków potencjalnie wchodzących w interakcje.

Podnoszenie Kompetencji Lekarskich (POKOLEnia) - interdyscyplinarna i holistyczna opieka nad pacjentem geriatrycznym z problemami psychicznymi, reumatologicznymi oraz w opiece okołozabiegowej.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie umiał zastosować właściwą farmakoterapię w chorobach narządu ruchu u seniorów.

Uczestnik będzie potrafił dokonać rozróżnienia pomiędzy monoterapią a terapią skojarzoną, zna działania niepożądane w farmakoterapii.

Uczestnik będzie potrafił radzić sobie z możliwymi działaniami niepożądanymi leków przeciwbólowych oraz działać tak, by uniknąć uzależnienia pacjenta od tych leków.

W zakresie kompetencji społecznych:

Uczestnik będzie potrafił uchronić pacjenta senioralnego z bólem w narządzie ruchu od nadmiernej farmakoterapii narażającej go na działania niepożądane.

3.Osteoporoza i złamania osteoporotyczne – złożony problem seniorów o istotnych konsekwencjach dla pacjenta i opieki zdrowotnej.

W zakresie wiedzy:

Uczestnik będzie wiedział, dlaczego wciąż najczęściej pierwszym objawem osteoporozy jest złamanie.

Uczestnik zrozumie potrzebę badań gęstości kości u wybranych pacjentów oraz działań profilaktycznych i oceny ryzyka złamania zanim do niego dojdzie.

Uczestnik posiędzie wiedzę na temat konsekwencji (interwencja ortopedyczna w trybie SOR, endoprotezoplastyka, długotrwałe usprawnianie i konieczność opieki osób trzecich) jakie niesie ze sobą złamanie osteoporotyczne.

Uczestnik posiędzie wiedzę o skuteczności przeciwzłamaniowej dostępnych leków stosowanych w leczeniu osteoporozy i jej zapobieganiu.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie potrafił ocenić ryzyko złamania osteoporotycznego zanim do niego dojdzie.

W zakresie kompetencji społecznych:

Uczestnik będzie umiał podjąć działania profilaktyczne w zakresie osteoporozy przy zastosowaniu odpowiednich środków farmakologicznych i niefarmakologicznych.

Podnoszenie Kompetencji Lekarskich (POKOLEnia) - interdyscyplinarna i holistyczna opieka nad pacjentem geriatrycznym z problemami psychicznymi, reumatologicznymi oraz w opiece okołozabiegowej.

4. Otyłość, nawyki żywieniowe, używki i aktywność fizyczna w indukowaniu chorób narządu ruchu w wieku podeszłym.

W zakresie wiedzy:

Uczestnik zrozumie, jak czynniki środowiskowe mogą spowodować ujawnienie się niektórych chorób reumatycznych, np. dny moczanowej, choroby zwyrodnieniowej czy zapalenia przyczepów – i zda sobie sprawę jak ważne ma to znaczenie w medycynie prewencyjnej.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie potrafił ukierunkować badanie podmiotowe, przedmiotowe i badania dodatkowe na znalezienie związku pomiędzy dolegliwościami a czynnikami środowiskowymi.

W zakresie kompetencji społecznych:

Uczestnik będzie umiał uzasadnić konieczność zmian w życiu pacjenta, które potencjalnie mogą spowodować ustąpienie lub istotne złagodzenie dolegliwości.

Opis warsztatów – moduł reumatologiczny

1. ABC badania narządu ruchu seniorów jako wstęp do diagnostyki.

W zakresie wiedzy:

Uczestnik będzie potrafił przeprowadzić badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta w wieku podeszłym, które jest niezbędnym wstępem do diagnostyki różnicowej.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie umiał odróżnić objawy zapalne, zwyrodnieniowe i przeciążeniowe na podstawie badania podmiotowego i przedmiotowego narządu ruchu.

Uczestnik zrozumie dlaczego badanie podmiotowe i przedmiotowe jest niezbędnym elementem planu interwencji w najczęstszych chorobach reumatycznych w populacji seniorów.

W zakresie kompetencji społecznych:

Uczestnik zrozumie, że umiejętnie przeprowadzone badanie pacjenta zapobiega nadmiernej diagnostyce obrazowej i kolejnym konsultacjom specjalistów.

Podnoszenie Kompetencji Lekarskich (POKOLEnia) - interdyscyplinarna i holistyczna opieka nad pacjentem geriatrycznym z problemami psychicznymi, reumatologicznymi oraz w opiece okołozabiegowej.

2. Wsparcie diagnostyczne pierwszego rzutu w chorobach narządu ruchu u seniorów: badania obrazowe (RTG, USG) i testy laboratoryjne – komu? i kiedy? Zasady interpretacji.

W zakresie wiedzy:

Uczestnik będzie wiedział, które badania obrazowe i laboratoryjne mają najwyższą rangę w rozpoznawaniu chorób narządu ruchu u seniorów.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie potrafił zastosować i zinterpretować najbardziej przydatne laboratoryjne wskaźniki stanu zapalnego.

Uczestnik będzie potrafił wykonać podstawowe badanie USG narządu ruchu w zakresie niezbędnym do wstępnej diagnostyki chorób reumatologicznych.

Uczestnik nabywa umiejętności samodzielnego interpretowania podstawowych objawów w narządzie ruchu – radiologicznych i ultrasonograficznych.

W zakresie kompetencji społecznych:

Uczestnik będzie potrafił współpracować z pacjentem i jego opiekunami celem racjonalizacji niezbędnych badań laboratoryjnych i obrazowych z uwzględnieniem ograniczeń organizacyjnych, finansowych oraz czasowych osób starszych i ich opiekunów.

3. Fibromialgia – częsty zespół bólowy seniorów: wyniki prawidłowe a wszystko boli.

W zakresie wiedzy:

Uczestnik pozna metodologię zdobywania kluczowych dla rozpoznania informacji z badania podmiotowego i przedmiotowego w fibromialgii.

Uczestnik pozna trudności i odrębność rozpoznania fibromialgii u seniorów.

Uczestnik będzie rozpoznawał fenotypy kliniczne pacjenta i odpowiadające im sposoby interwencji nefarmakologicznej i farmakologicznej.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie potrafił rozpoznawać fibromialgię u seniorów.

Podnoszenie Kompetencji Lekarskich (POKOLEnia) - interdyscyplinarna i holistyczna opieka nad pacjentem geriatrycznym z problemami psychicznymi, reumatologicznymi oraz w opiece okołozabiegowej.

Uczestnik będzie rozpoznawał fenotypy kliniczne pacjenta i odpowiadające im sposoby interwencji nefarmakologicznej i farmakologicznej.

Uczestnik nabędzie umiejętności zdobywania kluczowych dla rozpoznania informacji z badania podmiotowego i przedmiotowego w fibromialgii.

W zakresie kompetencji społecznych:

Uczestnik będzie potrafił odróżnić sytuacje, kiedy skierować pacjenta do psychiatry, geriatry, reumatologa czy fizjoterapeuty i jak przekazać tę informację choremu i rodzinie

4. Polimialgia reumatyczna i olbrzymiokomórkowe zapalenie naczyń – na styku reumatologii, okulistyki, neurologii i gerontologii.

W zakresie wiedzy:

Uczestnik będzie wiedział, że są to choroby zapalne i jakie leki należy wdrożyć do opanowania układowego zapalenia.

Uczestnik zrozumie, dlaczego pacjent może stracić wzrok i będzie wiedział jak ważny jest czas interwencji farmakologicznej.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie potrafił uwzględnić u pacjenta w wieku podeszłym z bólem w narządzie ruchu zagrożenie polimialgią reumatyczną, najczęstszą chorobą zapalną seniorów i ewentualne nakładanie się olbrzymiokomórkowego zapalenia naczyń.

W zakresie kompetencji społecznych:

Uczestnik będzie umiał poinformować pacjenta i ewentualnie jego rodzinę o konieczności przewlekłej steroidoterapii i zapobiegania jej działaniom niepożądanym (osteoporozie, zaćmie, cukrzycy etc.).

5. Przekazywanie trudnych wiadomości pacjentowi i rodzinie.

W zakresie wiedzy:

Uczestnik zrozumie trudności psychologiczne pacjenta i jego rodziny w obliczu ciężkiej i/lub przewlekłej choroby.

Podnoszenie Kompetencji Lekarskich (POKOLEnia) - interdyscyplinarna i holistyczna opieka nad pacjentem geriatrycznym z problemami psychicznymi, reumatologicznymi oraz w opiece okołozabiegowej.

Uczestnik będzie wiedział i zrozumie jak sposób komunikacji może wpłynąć na współpracę z pacjentem i jego rodziną.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie potrafił ocenić prawidłowy i nieprawidłowy przebieg rozmowy.

W zakresie kompetencji społecznych:

Uczestnik nabyte umiejętności społeczne do przekazywania trudnych informacji w sposób wspierający, nietraumatyczny.

6. Zespół wypalenia - czy jest to problem w opiece lekarskiej nad osobami starszymi?

W zakresie wiedzy:

Uczestnik pozna objawy zespołu wypalenia zawodowego, będzie wiedział i zrozumie jak wpływa on na pracę z pacjentami, jakie niesie zagrożenia dla funkcjonowania w życiu zawodowym i osobistym lekarza.

W zakresie umiejętności:

Uczestnik będzie potrafił otwarcie rozmawiać o swoich trudnościach.

Uczestnik pozna i będzie umiał zastosować techniki terapeutyczne i strategie radzenia sobie z wypaleniem zawodowym.

Uczestnik zrozumie rolę własnych zasobów, będzie potrafił je określić, będzie wiedział jak je wzmacniać.

W zakresie kompetencji społecznych:

Uczestnik zrozumie, że jego rola w systemie opieki zdrowotnej wymaga podjęcia przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

Podnoszenie Kompetencji Lekarskich (POKOLEnia) - interdyscyplinarna i holistyczna opieka nad pacjentem geriatrycznym z problemami psychicznymi, reumatologicznymi oraz w opiece okołozabiegowej.